

Vlaams
Parlement

ingediend op **588** (2015-2016) – Nr. 2
5 juli 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Bert Moyaers

over het voorstel van decreet

van Rob Beenders en Bart Van Malderen

houdende wijziging
van het decreet van 24 mei 2002
betreffende water bestemd voor
menselijke aanwending,
wat de strijd tegen waterarmoede betreft

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

588 (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 21 juni 2016 het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat de strijd tegen waterarmoede betreft (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 588/1*).

I. Toelichting

Rob Beenders acht de timing van de bespreking goed. Heel wat drinkwatermaatschappijen maken momenteel hun tariefplannen bekend in het kader van het openbaar onderzoek, alvorens ze aan de WaterRegulator te bezorgen waarna de nieuwe tarieven in het najaar goedgekeurd zullen worden. De voorlopige tariefplannen wijzen op een verhoging van de drinkwatercomponent in 2017. De integrale drinkwaterfactuur steeg de voorbije jaren al aanzienlijk: van 2013 naar 2014 met 17 percent en van 2014 naar 2015 met 12 percent. Die stijging heeft een invloed op de betaalbaarheid. De Koning Boudewijnstichting heeft berekend dat het aantal gezinnen dat kampt met waterarmoede jaar na jaar stijgt: in 2014 55.300 gezinnen, meer dan 36.000 daarvan kregen een afbetalingsplan opgelegd. Het aantal afbetalingsplannen steeg met 20 percent. 17.000 huishoudens waren zelfs niet in staat om af te betalen volgens dat plan.

Bij de hervorming van de drinkwaterfactuur vorig jaar zijn er best wel inspanningen gedaan om waterarmoede tegen te gaan. De armoedetoets van het betreffende decreet (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 562*) heeft ervoor gezorgd dat de sociale correctie gestegen is van 75 naar 80 percent voor 527.000 Vlamingen. Nochtans betalen 150.000 Vlamingen die onder de armoedegrens leven, nog steeds de volle pot. De definities zijn dus niet sluitend genoeg, de sociale correcties onvoldoende. Zowel de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) als Samenlevingsopbouw vinden dat vooreerst de groep begunstigden van sociale correcties moet worden uitgebreid. Zelfs leden van de meerderheid zijn het daarmee eens.

Sp.a had graag een gezamenlijk voorstel ingediend, maar omdat de tariefplannen een exponentiele stijging voorspellen komt het erop aan snel te ageren. Er is geen enkel ander instrument om de betaalbaarheid van de drinkwaterfactuur te garanderen. De waterscans worden immers niet goed gebruikt. Sp.a stelt dan ook voor om de sociale correctie te laten gelden voor mensen met een OMNIO-statuuut en mensen die zich in een procedure van schuldbemiddeling of budgetbegeleiding bevinden. Zo worden bijna allen die onder de armoedegrens leven, inbegrepen. De doelgroep voor sociale correcties uitbreiden kost de Vlaamse begroting niets. Met de maatregel wordt de groep die het moeilijk heeft de waterfactuur te betalen, zelfs als de prijs stijgt, kleiner.

De indiener wil best wachten met een aanpassing van de sociale correcties tot na de evaluatie in 2017, als de prijzen tot dan niet mogen stijgen.

II. Bespreking

Hermes Sanctorum-Vandevoorde stelt dat zijn fractie het voorstel zal steunen.

Valerie Taeldeman herinnert aan de drie grote categorieën van beschermde klanten volgens het Drinkwaterdecreet: wie een leefloon of gelijkaardige bijdrage ontvangt van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW), wie een bepaalde tegemoetkoming krijgt van de Federale Overheidsdienst Sociale Zaken en wie een gewaarborgd inkomen krijgt van de Rijksdienst voor Pensioenen. Na de gedetailleerde armoedetoets bij de nieuwe drinkwatertarieven

is beslist om de korting voor de beschermde klanten op te trekken naar 80 percent.

Ze heeft enkele vragen bij de berekeningen van Rob Beenders. Weet hij hoeveel beschermde klanten het OMNIO-statuuut genieten? Hoeveel mensen met een OMNIO-statuuut, hoeveel personen in schuldbemiddeling of met budgetbegeleiding zijn er in Vlaanderen? De enige duidelijke cijfers zijn de dossiers die voorkomen bij de lokale adviescommissies, dat waren er in 2014 21.000. De andere duidelijke cijfers komen uit de sociale statistieken van de WaterRegulator. Kortom, CD&V wil een doordachte evaluatie op basis van correcte cijfers om weloverwogen de correcte doelgroep voor sociale correcties te kunnen bepalen. CD&V vindt het na zes maanden te vroeg om de doelgroep al uit te breiden. In april-mei 2017 levert de WaterRegulator de sociale statistieken. Pas dan is een ernstige doorlichting mogelijk. In het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding heeft de Vlaamse Regering zich geëngageerd tot een evaluatie van de sociale correcties in alle beleidsdomeinen opdat zo veel mogelijk mensen in armoede ervan kunnen genieten. CD&V wil die afwachten en een omvattende aanpak uitdokteren.

Bart Nevens en *Gweny De Vroe* zijn het eens met Valerie Taeldeman.

Rob Beenders is ontgoocheld. Hij voelt dat Valerie Taeldeman de zaak wel wil steunen maar niet mag omdat het een oppositievoorstel is. Eigenlijk had de evaluatie reeds moeten gebeurd zijn voor de hervorming van het drinkwatertarief, zodat de waterarmoede vanaf 1 januari 2016 had kunnen worden aangepakt. Voor een evaluatie van het decreet vindt men het te vroeg maar in uitvoering van het decreet is het blijkbaar niet te vroeg voor de drinkwatermaatschappijen om na zes maanden de tarieven voor de volgende zes jaar vast te leggen. Om op basis van cijfers die duidelijk aantonen dat de waterarmoede al jaren stijgt, de sociale correctie uit te breiden is het blijkbaar te vroeg, maar de factuur, die mag zonder problemen stijgen.

Nochtans komt het probleem niet uit de lucht vallen: alle adviezen bij het decreet vragen al de doelgroep voor sociale correcties aan te passen. Het is dus niet te snel, maar eigenlijk al veel te laat. Mensen in schuldbemiddeling of met een OMNIO-statuuut die nochtans onder de armoedegrens leven, zijn nog geen beschermde klanten. Door hen te laten genieten van de sociale correcties, kunnen ze misschien wel uit de vicieuze armoedecirkel geraken. Wie al in armoede leeft, heeft sowieso problemen om de waterfactuur te betalen. Dat er volgend jaar een omvattende evaluatie komt, belet niet om de doelgroep vandaag al uit te breiden.

De betrokkenen hebben geen boodschap aan een evaluatie in 2017, terwijl het beleid nu al op de hoogte is van hun problemen. Elke Vlaming die onder de armoedegrens leeft, in totaal 680.000, moet waar mogelijk geholpen worden. 150.000 mensen helpen kost de Vlaamse overheid trouwens niets. Hij vindt het wraakroepend dat een voorstel, waar de meerderheid op zich niets tegen heeft, weggestemd wordt omdat het van de oppositie komt.

Tinne Rombouts wijst Rob Beenders op de inhoudelijke bezwaren, onder meer over het OMNIO-statuuut.

Bart Nevens denkt dat ingrijpen in de waterfactuur alleen niet volstaat om de armoede te bestrijden. Sociale correcties volstaan niet, naar analogie met het devies 'Geef geen vis maar een visnet' is een omvattende aanpak nodig, waarvoor de commissie Leefmilieu niet kan zorgen.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde is ook voor emancipatie en weerbaarheidsverhoging. Armoede treft mensen nu eenmaal op verschillende terreinen, onder andere met waterarmoede. Daarvoor moet de commissie Leefmilieu oplossingen vinden. Het is nogal gemakkelijk te verwijzen naar een evaluatie over allerlei beleidsdomeinen die er zit aan te komen. Het parlement dient zich vandaag uit te spreken over een concreet voorstel. Het is aan elk lid om te besluiten waterarmoede aan te pakken of niet.

Gweny De Vroe herinnert eraan dat de kwestie ook aan bod kwam bij de bespreking van het decreet over de integrale waterfactuur. Toen is duidelijk gemaakt dat de regering alle doelgroepen onder de loep zou nemen in het kader van het actieplan. Open Vld vindt dat de doelgroepen voor alle sociale correcties dezelfde moeten zijn. Het parlement moet de ministers aanzetten tot actie op dat vlak.

Valerie Taeldeman waardeert het voorstel, maar CD&V wil het probleem van de armoede integraal benaderen. In het regeerakkoord en het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding staat duidelijk dat tegen eind 2016 een inventaris gemaakt wordt van de voorwaarden en criteria voor sociale correcties in alle beleidsdomeinen, om dan in de loop van 2017 een evaluatienota uit te brengen met een lijst voorstellen of aanpassingen. Pas met een omvattende aanpak kunnen mensen uit de vicieuze armoedecirkel geraken. Ze vraagt dan ook te wachten op die grondige evaluatie alvorens maatregelen te treffen.

Rob Beenders is helemaal voor een omvattende aanpak. De drinkwatermaatschappijen mogen echter de tarieven wel al laten stijgen. Uit de tariefplannen van de Watergroep blijkt dat de drinkwatercomponent tot 40 percent stijgt, voor een alleenstaande met 20 percent. Wie het moeilijk heeft, wordt een jaar lang nog dieper in de waterarmoede geduwd en de groep wordt alleen maar groter. Consequent beleid zou zijn ofwel de tarieven bevriezen, ofwel de groep uit te breiden in afwachting van de evaluatie. Met zijn voorstel zijn al minstens 100.000 mensen geholpen, in afwachting van een algemene aanpassing van de doelgroepen volgend jaar. Dat is de verdomde plicht van het parlement.

Valerie Taeldeman vraagt opnieuw hoeveel beschermde klanten het OMNIO-statuuut hebben.

Jelle Engelbosch zegt dat de waterfactuur stijgt, maar dat dit ruimschoots wordt gecompenseerd door de stijging van het netto-inkomen. Sp.a vernoemt altijd alleen maar de negatieve evoluties.

Rob Beenders wijst hem op andere prijsverhogingen: de energieheffing, de hogere kosten voor onderwijs, voor kinderopvang, voor openbaar vervoer enzovoort. Hij roept iedereen op te praten met de mensen in financiële problemen. Sp.a is op zoek gegaan naar een definitie die iedereen die onder de armoedegrens leeft, een beschermde klant zou maken. Die bestaat nog niet, daarvoor is de evaluatie van volgend jaar nodig. OMNIO-statuten hebben geen recht op sociale correcties op de drinkwaterfactuur. Dergelijke correcties kunnen ook wie schuldbemiddeling of budgetbegeleiding krijgt, helpen om uit de schulden te geraken. Die drie groepen nu al beschermen, belet de evaluatie niet.

III. Stemming

Ter stemming gelegd worden de artikelen 1 tot en met 3 van het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat de strijd tegen waterarmoede betreft (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 588/1) en het voorstel in zijn geheel, verworpen met 12 stemmen tegen 3.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Bert MOYAERS,
verslaggever